Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на икономиката, инвестициите и индустрията	**Нормативен акт:** Проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за условията и редът за водене, поддържане и ползване на електронния централен регистър за проследимост по веригата за доставки и подлежащата на вписване в регистъра информация
◉ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	○ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: .....
Лице за контакт: Желяз Енев, директор на дирекция „Икономическа политика“	**Телефон и ел. поща:** 02/940 7559; Email: j.enev@mi.government.bg

Настоящата частична предварителна оценка на въздействието е изготвена във връзка с разпоредбата на чл. 28а от Закона за защита на конкуренцията (нов, ДВ, бр. 58 от 2026 г., в сила от 26.06.2026 г.), с която се предвижда създаването на електронен централен регистър за проследимост по веригата за доставки на селскостопански, хранителни и други продукти. Регистърът се води и поддържа от Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията, а условията и редът за неговото функциониране, подлежащата на вписване информация и поетапното включване на продуктите се определят с наредба на Министерския съвет. Регистърът не е свързан с административни режими или услуги, вписани в Административния регистър/Регистъра на услугите, поради което за него не се прилагат изискванията на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност. Регистърът не се създава във връзка с други вписани административни услуги в Административния регистър/Регистъра на услугите. Проектът на наредба не въвежда и изисквания за създаване на нови режими/услуги за вписване в Административния регистър/Регистъра на услугите. Той се води и поддържа електронно при спазване на изискванията на Закона за електронното управление, Закона за киберсигурност и подзаконовата им нормативна уредба.
Веригата за доставки на селскостопански, хранителни продукти и суровини има ключово значение за продоволствената сигурност, конкурентната среда, доходите на българските производители и преработватели, както и за крайните цени за потребителите. Законодателната инициатива е

обусловена от необходимостта да се преодолеят установени структурни дисбаланси между отделните участници по веригата за доставки и купувачите. Регистърът ще подпомогне компетентните органи за преминаването от формален към икономически подход за справяне: не само да се забраняват отделни видими нарушения, а да се обхванат и практиките, които чрез своята икономическа същност, цел или резултат водят до същия неблагоприятен ефект.

1. Проблеми за решаване:

Проблемите, които проектът на наредба цели да разреши, са свързани с установените в рамките на законодателната инициатива за изменение на ЗЗК недостатъчна проследимост по веригата за доставки и фрагментиран обмен на данни между институциите. В тази връзка са конкретизирани следните два проблема:

Проблем 1: Недостатъчна проследимост, поради липса на централизирана електронна информационна система за проследимост по веригата за доставки на движението на селскостопански и хранителни продукти, както и на други продукти на етап търговия на едро от бизнес операторите до дистрибуцията до краен потребител, която да подпомага създаването на условия за дългосрочна и устойчива продоволствена сигурност на страната.

Проблем 2: Фрагментиран обмен на данни между институциите, което затруднява установяването и преодоляването на проблеми във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Липсата на централизирана електронна информационна система за проследимост по веригата за доставки на движението на селскостопански и хранителни продукти създава възможност за изкривяване на цените и поставяне на производителите в неблагоприятна позиция и засягане на интересите на потребителите. Необходимостта от законодателна намеса се подкрепя от **анализа на Комисията за защита на конкуренцията** относно пазара на хранителни продукти за състоянието на конкуренцията в сектора на модерната търговия на дребно със селскостопански и бързооборотни хранителни продукти. Най-сериозни структурни деформации на пазара по цялата верига на доставки се наблюдават при млякото и млечните продукти.

Установените в хода на секторния анализ надценки за крайния потребител над доставната цена на производителя, варират значително:

Продукти	Надценки за крайния потребител
• Мляко:	- от 2 % до 59 % от редовната доставна цена; - до 77 % - след отстъпките от доставната цена на производителя.
• Сирене:	- от 21 % до 66 % от редовната доставна цена; - до 82 % - след отстъпките от доставната цена на производителя.
• Кашкавал:	- от 10 % до 62 % от редовната доставна цена; - до 91 % - след отстъпките от доставната цена на производителя.
• Яйца, размер L – 10 броя:	от 20 % до 89 % от редовната доставна цена; - не се установи прилагане на отстъпки от доставната цена на производителя.
• Кайма смес 60/40:	- от 7 % до 68 % от редовната доставна цена; - до 73 % - след отстъпките от доставната цена на производителя.
• Минерална вода 1,5 литра:	- от 13 % до 72 % от редовната доставна цена; - до 135 % - след отстъпките от доставната цена на производителя.

Отчетени структурни деформации по веригата за доставки:

Продукти	Проблем – наличие, същност и мащаб на проблема	Отчетени причини за възникване на проблема	Отчетени неблагоприятни последици върху функционирането на пазара на потребителите
Сурово мляко и млечни продукти	Наблюдава се спад в производството – прясно мляко (– 8 %), бяло саламурено сирене (– 9 %), кашкавал (– 14 %). От анализа на данните е видно, че в изследвания период 2020 - 2024 г. при производството в национален мащаб на млечни продукти за крайна консумация - прясното краве мляко за пиене, бялото саламурено сирене и кашкавалът от краве мляко, се отчита намаление за целия анализиран период, съответно с - 8, - 9 и - 14 %. Още по-съществено е намалението при производството на основната суровина за тях - суровото краве мляко, което достига - 25 % за	Ниски изкупни цени и увеличен внос на сурово мляко и млечни продукти: традиционно по-ниските изкупни цени в България спрямо средното за ЕС поставят производителите в неблагоприятна позиция. Увеличеният внос (43 % за пет години/(+ 24 % през последните три години) компенсира недостига от сурово краве мляко като суровина**.**	Спадът от 25 % при суровото краве мляко за периода 2020–2024 г. е тревожен сигнал за устойчивостта на сектора. Това води до намаляване на производството на прясно мляко, сирене и кашкавал, което ограничава възможностите за вътрешно снабдяване. Секторът е силно концентриран – двата най-големи участника имат доминиращо влияние върху преработката и реализацията. Увеличеният внос създава зависимост от външни пазари и изостря конкуренцията за местните производители. Установените в хода на секторния анализ надценки за крайния потребител над доставната цена на производителя, варират значително

	анализирания период.		
Производство на месо - свинско, говеждо месо и от домашни птици	Не се отчитат проблеми	Причини да не се отчитат проблеми е наблюдаваното повишение на производството за целия анализиран период. Най-значително е увеличението при производството на свинско месо (+ 31 %), следвано от говеждото месо (+ 19 %) и месото от домашни птици (+ 10 %).	Не се отчитат неблагоприятни последици
Яйца	По отношение на производството на пресни яйца от кокошки за консумация, за разлика от производството на месо от домашни птици, се отчита намаление от - 17 %. При яйцата от кокошки, размер L, 10 бр. до 89 % варира размера на надценките след прилагане на допълнителната отстъпка.	Отчетената тенденция налага да се проследят потребителското търсене, поведение и предпочитания с цел изясняване на статистическите данни.	Неблагоприятни за пазара са отчетените надценките на яйцата.
Пазар на производство на брашно и хляб от пшеница	Общата тенденция на местното производство на пшенично брашно за изследвания период е положителна, докато общата тенденция на местното производство на	Отчетената тенденция налага да се проследят потребителското търсене, поведение и предпочитания с цел изясняване на обратнопропорцио налността на статистическите данни.	Неблагоприятни са надценките на цените при пшеничното брашно и хляба, както и отрецателната тенденция на местното производство на пшеничен хляб..

	пшеничен хляб е отрицателна. За пшеничен хляб се установи, че прилаганите отстъпки са минимални и съответно размерът на надценката не се изменя съществено, достигайки нива от 62 % при някои търговци. Надценките при пшенично брашно тип 500, достигат до 57 %.		
Минерална вода 1,5 литра	Надценки достигат до нива от 120 % до 135 %;	Отчетената тенденция налага да се проследят статистическите данни.	Неблагоприятни са надценките на цените при минералната вода.
Производството на слънчогледово олио	Не се отчитат. При слънчогледовото олио максималните отстъпки при отделни търговци са на нива от 64 %.		Не се отчитат неблагоприятни последици. При производството на олио се наблюдава положителна тенденция през целия изследван период.
Кайма смес 60/40	Надценки достигат около 73 % с приложени отстъпки.	Отчетената тенденция налага да се проследят статистическите данни.	Неблагоприятни са надценките на цените при кайма.

Изводи:
Анализът установява сериозни структурни проблеми в сектора на селскостопански и бързооборотни хранителни продукти, които засягат всички анализирани области по веригите им на доставки - производството, преработката, дистрибуцията и търговията на дребно. Секторът на производството и търговията със селскостопански и бързооборотни хранителни продукти е стратегически важен за икономиката и националната сигурност - България е изправена пред спад в производството и силна зависимост от вноса.

Резултатите от извършения икономически анализ показаха високи надценки при всички анализирани продукти, като най-значителни са отчетени при млечните продукти, минералната вода, каймата и яйцата:
- при млечните продукти надценките достигат до 91%, при яйцата от кокошки, размер L, 10 бр. до 89 %, а при минералната вода достигат до нива от 120 % до 135 %;
- при останалите продукти размерът на надценките след прилагане на допълнителната отстъпка варират, като при пшенично брашно тип 500, достигат до 57 %, при слънчогледовото олио максималните отстъпки при отделни търговци са на нива от 64 %, а при кайма смес 60/40 около 73 % с приложени отстъпки.

Производството на посочените продукти е традиционно за територията на страната, но през последните години се наблюдава тенденцията за производството на някои от тях от вносни суровини и както и на все по-масово навлизане на чуждестранни заместващи продукти, което пряко рефлектира върху структурата на съответните пазари и ценообразуването.

По данни на **Държавната комисия за стоковите борси и тържищата (ДКСБТ)** през 2025 г.:

Средногодишни цени на хранителни стоки

СТОКА	2025г.			2024г.		
	цена			цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	1,88	лв	кг	2,05	-8,3	-0,17
ФАСУЛ	4,22	лв	кг	4,27	-1,2	-0,05
ЛЕЩА	4,24	лв	кг	4,25	-0,2	-0,01
ОРИЗ	3,40	лв	кг	3,32	2,4	0,08
БРАШНО	1,45	лв	кг	1,28	13,3	0,17
ОЛИО	3,25	лв	кг	2,87	13,2	0,38
ЯЙЦА	0,36	лв	кг	0,32	12,5	0,04
КАШКАВАЛ	17,71	лв	кг	16,85	5,2	0,88
СИРЕНЕ	11,39	лв	кг	10,92	4,3	0,47
МАСЛО	3,10	лв	пак./125гр	2,79	11,1	0,31
КИСЕЛО МЛЯКО 3%	1,37	лв	бр.	1,24	10,5	0,13
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	2,17	лв	литър	2,10	3,0	0,07
СВИНСКО месо	10,30	лв	кг	10,10	2,0	0,20
ПИЛЕ	6,70	лв	кг	6,45	3,9	0,25
КАЙМА	9,35	лв	кг	9,20	1,6	0,15

Средно годишни цени на плодове и зеленчуци

стока	2025 г.			2024г.		
	цена			цена	промяна в%	промяна в лв.
ЯБЪЛКИ	2,10	лв	кг	1,64	28	0,46
БАНАНИ	2,80	лв	кг	2,75	2	0,05
Портокали	2,40	лв	кг	2,11	14	0,29
ЛИМОНИ	3,30	лв	кг	2,60	27	0,70
Праскови	3,93	лв	кг	2,52	56	1,41
Ягоди	6,57	лв	кг	5,90	11	0,67
КАРТОФИ	1,18	лв	кг	1,24	-5	-0,06
ЛУК зрял	1,15	лв	кг	1,29	-11	-0,14
КАЙСИИ	4,33	лв	кг	2,85	52	1,48
ДОМАТИ	2,90	лв	кг	2,83	2	0,07
КРАСТАВИЦИ	3,00	лв	кг	2,71	11	0,29
Пипер зелен	2,62	лв	кг	2,43	8	0,19
Пипер червен	2,79	лв	кг	2,50	12	0,29
Зеле	1,20	лв	кг	1,06	13	0,14
Моркови	1,24	лв	кг	1,20	3	0,04

Изводи от Годишен бюлетин за движението на цените на едро на стоките, търгувани на стоковите борси и тържищата през 2025 г. на Държавната комисия за стоковите борси и тържищата:
Наблюдава се умерено общо нарастване на цените на основните хранителни стоки, като средногодишната стойност на 27 наблюдавани продукта от потребителската кошница се увеличава с 3% спрямо 2024 г. По-съществен ръст е отчетен при олиото, брашното и яйцата, както и при част от млечните и месните продукти. Най-значителна ценова динамика се наблюдава при плодовете и зеленчуците, където измененията са силно повлияни от сезонни и климатични фактори. ДКСБТ отчита също съществено влияние на международната пазарна конюнктура върху цените на редица основни хранителни стоки.

По данни на **НСИ**, през първото тримесечие на 2026 г. се запазва разнопосочна динамика при селскостопанските цени, а към юни 2026 г. годишната инфлация е 5,4%, което следва да се отчете при оценката на въздействието върху покупателната способност на домакинствата.

По Проблем 1:

Съгласно определението в чл. 4а. от Закона за електронното управление **регистър** е структурирана база данни, чието предназначение е да съхранява и да бъде доверен автентичен източник на данни, за чието водене съществува законово основание и нормативно определен ред за вписване, заличаване и/или удостоверяване на факти и обстоятелства. При необходимост данните в регистъра подлежат на последваща логическа обработка.
Липсата на доверен автентичен източник на данни не може да гарантира извършването и на необходимите прецизни условия за дейностите по чл. 28а от ЗЗК

Липсата на нормативно уреден механизъм за проследяване на движението на хранителните продукти по веригата за доставки и за проверка на достоверността на данните за тях ограничава възможностите за своевременно установяване на нелоялни търговски практики и други несъответствия при предлагането на храни. Неуреждането на обхвата, реда и сроковете за предоставяне на информация от задължените бизнес оператори допълнително затруднява събирането и използването на актуални и съпоставими данни.
Липсата на единен, надежден и актуален източник на информация затруднява и ефективното осъществяване на дейностите по чл. 28а от ЗЗК.
Недостатъчната проследимост на храните създава затруднения при установяване на техния произход, качество, движение и количества по веригата за доставки. Това може да ограничи възможностите на компетентните органи своевременно да идентифицират рискове за здравето и безопасността на потребителите, както и да оценят реалните наличности и предлагането на конкретни продукти на пазара.
Създаването и поддържането на електронен регистър с актуални данни ще осигури на компетентните органи бърз и структуриран достъп до необходимата информация при осъществяване на официалния контрол в областта на храните. Електронизирането на данните ще съкрати времето за предоставяне и обработване на информацията и ще улесни обмена между компетентните институции, включително при извършване на съвместни проверки.
Регистърът ще подпомогне и управлението на рисковете за безопасността на храните чрез осигуряване на информация за движението и количествата на храните по веригата за доставки. Това ще създаде предпоставки за по-своевременно, обосновано и ефективно вземане на решения от компетентните органи.

По Проблем 2:

Към момента съществуват отделни регистри и информационни масиви, поддържани от различни администрации съобразно тяхната компетентност и секторен обхват. Независимо от възможността за обмен на данни между тях, остава риск от непълно съответствие, информационни празноти и недостатъчен обхват на данните за целите на проследимостта по веригата за доставки и дистрибуция.
Данните, които ще се подават в регистъра, по правило вече се създават и съхраняват от бизнес операторите и в редица случаи се предоставят на различни държавни органи. Въвеждането на единна електронна точка за подаване на информация ще ограничи административното дублиране и необходимостта едни и същи данни да бъдат предоставяни многократно от различни институции. Компетентните органи ще могат да получават необходимата информация по електронен път съобразно правомощията си.
Това ще намали необходимостта от многократни искания за информация към бизнеса, ще ограничи случаите, в които е необходимо физическо присъствие за установяване на проследимост, и ще подобри обмена на информация между компетентните институции. По този начин ще се осигури по-пълна проследимост на движението на продуктите по отделните етапи на веригата – от производството и съхранението до търговията и дистрибуцията.
Наличието на актуална и структурирана информация ще осигури по-бърз достъп на компетентните органи до необходимите данни при осъществяване на официалния контрол в областта на храните. Електронизирането на информацията ще съкрати времето за нейното предоставяне и обработване и ще улесни координацията между институциите при извършване на проверки.
Регистърът няма да установява самостоятелно нарушения и няма да налага санкции. Автоматизираните и алгоритмичните средства ще се използват за идентифициране на индикатори за възможни несъответствия и за насочване на вниманието на компетентните органи към случаи, които подлежат на допълнителна проверка. По този начин ще се създадат условия за ранно

идентифициране на потенциални рискове, без да се замества преценката на компетентните органи, а чрез нейното подпомагане и по-ефективно насочване на контролната дейност.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).
Проблемите не могат да се решат в рамките на съществуващата нормативна уредба чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности, защото нормативната уредба не обхваща и урежда напълно тези проблеми. Идентифицираните проблеми не могат да бъдат преодолени само чрез прилагането на съществуващите общи правила, поради което е необходимо приемането на предвидената в ЗЗК подзаконова нормативна уредба.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.
Към момента не съществува единна информационна система, включваща данни за движението на продуктите по веригата на производство и дистрибуция и не са изпълнени изискванията на чл. 28а от ЗЗК за приемане на наредба.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.
Задължението за определяне с наредба на информацията, която се вписва в регистъра, условията и редът за воденето, поддържането и ползването му са съгласно чл. 28а от ЗЗК.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?
Последваща оценка на въздействие не е извършвана, защото нормативния акт е нов (приема са за първи път), съответно не са извършвани и анализи за изпълнението на политика, както и няма резултати от тях.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.
1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).
1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.
1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.
1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

2. Цели:
Цел 1 Повишаване на прозрачността и проследимостта по веригата за доставки за движението на селскостопански и хранителни продукти, уеднаквяване на информацията и създаване на механизъм за ранно установяване на пазарни деформации чрез електронен централен регистър за проследимост по веригата за доставки.
Оперативна цел 1: Разработване на детайлна и ясна нормативна и административна рамка, регламентираща създаването, поддържането и функционирането на регистъра, както и реда и условията за въвеждане, актуализиране, достъп и използване на съдържащата се в него информация.
Оперативна цел 2: Осигуряване на по-бърз достъп на компетентните органи до необходимата им информация чрез осигуряване на непрекъснат достъп в реално време до регистъра и забава максимум до 72 часа от бизнес операторите за актуализиране на информацията им в регистъра.

Цел 2 Осигуряване на възможност за обмен на данни между отделните институции и подобряване на възможностите за секторен анализ и превантивен контрол.

Оперативна цел 1: Осигуряване на автоматичен обмен на данни, който ще доведе до намаляване на времето на проверка от компетентните органи и ограничаване на случаите, при които за установяване на проследимостта е необходимо физическо присъствие при осъществяване на официалния контрол в областта на храните.
Оперативна цел 2: Осигуряване чрез регистъра проверка на достоверността на данните за хранителните продукти и идентифициране на индикатори за риск от пазарни деформации и несъответствия, без да се заменя преценката на компетентния орган относно наличието на нарушение.

Цел 1 „Повишаване на прозрачността и проследимостта по веригата за доставки за движението на селскостопански и хранителни продукти, уеднаквяване на информацията и създаване на механизъм за ранно установяване на пазарни деформации чрез електронен централен регистър за проследимост по веригата за доставки.“
С проекта на наредбата се уреждат функционирането и обхвата на централния електронен регистър за проследимост по веригата за доставки, както и редът и сроковете за подаване и получаване на информация. Регистърът има за цел да осигури единна информационна среда за проследяване движението на селскостопански и хранителни продукти на ниво търговия на едро, при спазване на изискванията за достоверност и актуалност на данните и за защита на личните данни и търговската или производствената тайна.
Бизнес операторите по смисъла на § 1, т. 61 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита на конкуренцията подават информацията, необходима за осигуряване на проследимост по веригата за доставки. Данни за ценовите нива се подават и от бизнес операторите по § 1, т. 61, буква „г“ от ДР на ЗЗК, когато годишният им оборот надхвърля 50 млн. евро. По този начин регистърът ще съдържа както информация за движението и количествата на продуктите, така и предвидените в проекта ценови параметри за съответните задължени лица.
Създаването на единна електронна точка за подаване на информация има за цел да ограничи дублиращото предоставяне на данни към различни институции, да улесни междуинституционалния обмен и да осигури по-бърз достъп на компетентните органи до необходимата информация при осъществяване на контрол.
Предвижда се и възможност за последващо включване на допълнителни продукти или групи продукти в обхвата на проследимостта.
Създаването на регистъра цели уеднаквяване на информацията за проследимост, поддържана от бизнес операторите на територията на Република България, повишаване на прозрачността по веригата за доставки.
Времеви график за постигане на Цел 1.
Времевия график е нормативно определен в ЗЗК: Министерският съвет приема наредбата по чл. 28а, ал. 4 в срок от три месеца от влизането в сила на ЗИД на ЗЗК (обн. ДВ, бр. 58 от2026 г., в сила от 26.06.2026 г.).; 2. В едномесечен срок от приемането на наредбата Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията изготвя задание за изработка на регистъра съвместно с компетентните органи по наредбата.; 3. Министърът на икономиката, инвестициите и индустрията със заповед определя дата на пускането в експлоатация на регистъра. Заповедта се публикува на интернет страницата на министерството не по-късно от 14 дни преди датата на пускането в експлоатация на регистъра.; 4. Задължението за бизнес операторите по чл. 28а, ал. 2 за подаване на данни към регистъра по чл. 28а, ал. 1 възниква не по-рано от 30 дни след пускането на регистъра в експлоатация.

Цел 2 „Осигуряване на възможност за обмен на данни между отделните институции и подобряване на възможностите за секторен анализ и превантивен контрол.“
Регистърът не установява нарушения и не налага санкции. Чрез автоматизирани и алгоритмични средства се извършва анализ на постъпващите данни и се идентифицират индикатори за възможни

пазарни деформации, нелоялни търговски практики, нарушения на конкуренцията, нарушения на потребителските права и други несъответствия. Въз основа на установените индикатори се генерират уведомления за последваща проверка от компетентните органи. По този начин се създава механизъм за ранно идентифициране на потенциални рискове, без да се заменя преценката на компетентния орган относно наличието на нарушение.

Въвеждането на единна електронна точка за подаване на информация ще осигури възможност компетентните институции да получават необходимите данни по електронен път и съобразно своите правомощия. Това ще намали необходимостта от многократно изискване на една и съща информация от бизнес операторите, ще съкрати времето за нейното предоставяне и обработване и ще подобри обмена на данни между институциите, включително при извършване на съвместни проверки.

Електронизирането на данните ще осигури своевременен достъп на компетентните органи до актуална информация за движението на продуктите по веригата за доставки и ще ограничи случаите, при които за установяване на проследимостта е необходимо физическо присъствие при осъществяване на официалния контрол в областта на храните.

Регистърът ще осигурява единна информационна база за проследимост и секторни анализи, проверка на достоверността на данните за хранителните продукти и идентифициране на индикатори за риск и несъответствия. Въз основа на анализа на данните ще се генерират уведомления при необичайни изменения на цените и количествата, прекъсване на проследимостта по веригата за доставки и наличие на индикатори за пазарни деформации.

Подаваната в регистъра информация следва да съответства на фактическото движение на продуктите и на съответните счетоводни, търговски, транспортни, митнически и складови документи, като при необходимост се осигурява възможност за последващата им проверка.

Обхватът на регистъра включва и информация за проследяване на ценовите нива на определени храни и на етап търговия на дребно, която се подава от определена категория бизнес оператори. (Данни за ценовите нива се подават и от бизнес операторите по § 1, т. 61, буква „г“ от ДР на ЗЗК, когато годишният им оборот надхвърля 50 млн. евро.)

Създаването на регистъра цели подобряване на обмена на данни между компетентните държавни органи.

Достъпът до информацията в регистъра се предоставя на определените в проекта държавни органи в рамките на техните законови правомощия. Други административни и съдебни органи могат да получават информация при наличие на нормативно основание.

Времеви график за постигане на Цел 2.

Началният срок започва да тече от определената дата в Цел 1 за подаване на данни към регистъра от задължените бизнес оператори, което възниква не по-рано от 30 дни след пускането на регистъра в експлоатация. Последващите дейности по изпълнението на Цел 2 са постоянни без крайна дата.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

1. Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията – (води и поддържа централния електронен регистър за проследимост на доставките по чл. 28а от ЗЗК)

2. Компетентни органи съгласно проекта на наредба:

2.1. Министърът на земеделието и храните - Централен едноличен орган на изпълнителната власт, който ръководи, координира и контролира осъществяването на държавната политика в

областта на земеделието и безопасността на храните в съответствие с действащото законодателство, съгласно чл. 3, ал. 1 от УП на МЗХ.

2.2. Министърът на иновациите и дигиталната трансформация - Централен едноличен орган на изпълнителната власт, който провежда държавната политика в областта на електронното управление и в областта на информационното общество и информационните технологии и координира нормативното съответствие на регистрите, като информационни системи, съгласно ЗЕУ, както и провежда държавната политика в областта на мрежовата и информационната сигурност, съгласно Закона за киберсигурност.

2.3. Министърът на здравеопазването – Централен едноличен орган, който съгласно чл.5, т.11 от УП на МЗ провежда държавна политика за безопасност на храните, съгласно Закона за храните.

2.4. Комисията за защита на конкуренцията - Председателят на комисията осъществява цялостното ръководство на комисията и нейната администрация, чл. 9, ал. 1 от УП на КЗК.; Дейността на КЗК е свързана със: извършване на секторни анализи на конкурентната среда; застъпничество за конкуренцията; осигуряване на защита срещу нелоялна конкуренция; осигуряване на защита срещу нелоялни търговски практики по веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти; осигуряване на защита срещу всякакви актове и действия, които могат да доведат до предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията в страната, съгласно чл. 6 от УП на КЗК.

2.5. Комисията за защита на потребителите - Председателят организира и ръководи дейността на комисията и я представлява в страната и в чужбина, съгласно чл. 8 от УП на КЗП.; Комисията осъществява дейността си в следните основни направления: създаване на условия за защита на основните права на потребителите; надзор за обща безопасност на стоките и услугите на българския пазар; защитава потребителите срещу рискове от придобиване на стоки и услуги, които могат да застрашат живота и тяхното здраве; подпомага потребителите за защита на техните икономически интереси при придобиването на стоки и услуги; предприема мерки за осигуряване правото на информация на потребителите и за повишаване на потребителската култура, съгласно чл. 4, ал. 2 и 3 от УП на КЗП.

2.6. Председателят на Държавната комисия по стоковите борси и тържищата - Председателят ръководи дейността на комисията и я представлява, съгласно чл. 6, ал. 1 от Правилника за устройството и дейността на ДКСБТ.; ДКСБТ контролира стоковите борси и клиринговите къщи, техните членове, както и стоковите тържища, пазарите на производителите, самостоятелните обекти и брокерите, извършващи дейност на стокова борса, за законосъобразното осъществяване на дейността им, както и им извършва проверки чрез своите членове или чрез определени от нея лица; налага принудителни административни мерки, предвидени в ЗСБТ, съгласно чл. 7 от Правилника за устройството и дейността на ДКСБТ.

2.7. Директорът на Агенция „Митници“ - Агенцията се ръководи и представлява от директора, съгласно чл. 5, ал. 1 от УП на АМ. Съгласно УП на АМ: АМ в рамките на своята компетентност защитава от нелоялна и незаконна търговия и улеснява законната търговия; участва в разработването и прилагането на законодателството в областта на произхода на стоките, данъка върху добавената стойност при внос на стоки, както и прилагането на мерките на Общата селскостопанска политика и на Общата рибарска политика на Европейския съюз; организира и координира административното сътрудничество на основание споразуменията за свободна търговия, във връзка с прилагане на правилата за произход на стоките; изследва, анализира и идентифицира стоки, за които се прилагат мерките на Общата селскостопанска политика и на Общата рибарска политика на Европейския съюз; изготвя и издава по искане на митническите учреждения техническа информация за опасни и вредни материали и продукти.

2.8. Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите - Съгласно Закона за НАП, агенцията се ръководи и представлява от изпълнителния директор.; НАП: анализира приходите и приходната практика; установява публичните вземания за данъци и задължителни осигурителни вноски по основание и по размер; установява, обезпечава и събира, вкл.

принудително, на публични вземания, и определени със закон частни държавни вземания; установява административни нарушения и налага административни наказания по данъчните закони, както и по законите, регламентиращи задължителните осигурителни вноски.

2.9. Изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните - Изпълнителният директор на БАБХ ръководи, организира и контролира дейността на агенцията; БАБХ е компетентният държавен орган за официален контрол по отношение на качеството и безопасността на храните по цялата хранителна верига.; БАБХ извършва и оценка на съответствието на качествените характеристики на храните с международни, европейски и национални стандарти, както и стандарти, разработени от браншови организации и одобрени от компетентен държавен орган, и технологични документации.

2.10. Директорът на Изпълнителната агенция по лозата и виното - Съгласно УП на ИАЛВ: Агенцията се ръководи и представлява от изпълнителен директор; Агенцията осъществява контрол по спазването на изискванията на Закона за виното и спиртните напитки по отношение на лозовите насаждения, гроздето, предназначено за производство на вино, гроздовата мъст, продуктите от грозде и вино и вината.

3. Съдебни органи – Съгласно проекта на наредба тези органи могат да получават информация при необходимост**.**

4. Други административни органи, извън посочените в т. 2 и 3 – Съгласно проекта на наредба достъп да регистъра се предоставя и на други административни органи, когато въз основа на нормативен акт, те обработват данни от регистъра и са заявили желание да ги получават.

5. Бизнес операторите, задължени лица по чл. 4 от проекта на наредбата.

6. Бизнес операторите чл.7, ал. 1 от проекта на наредбата.

7. Неправителствени организации – браншови организации на производители, преработватели и/или дистрибутори на храни, сдружения на потребителите, съюзи, камари и асоциации и др., имащи отношение към храните, защитаващи интересите на своите членове и подпомагащи бизнеса.

Заб.: При обсъждането на ЗИД на ЗЗК в Народното събрание становища са получени от: Сдружение за достъп и качествена храна; Сдружение за модерна търговия; Конфедерация на независимите синдиката в България; Сдружение „Българска предприемаческа асоциация (BESKO); Асоциация на производителите, вносителите и търговците на спиртни напитки в България (АПВТСН- Спиритс България); Асоциация на земеделските производители в България; Съюз на птицевъдите в България; Българска стопанска камара; Сдружение „Национална асоциация на млекопроизводителите“ (НАМ); Конфедерация на работодателите и индустриалците в България; Американска търговска камара в България; Висш адвокатски съвет, адвокат Весела Андонова.

8. Всички потребители - Очаква се положителен ефект и за крайните потребители на храни, когато ценовата структура по веригата на храни става по-прозрачна.

Задължени стопански субекти, съгласно Евростат по секторите на статистическата класификация

Код по КИД - 2008	Общо предприятия	Засегнати задължени лица общо	Засегнати МСП предприятия	Описание според КИД - 2008 НСИ	Забележки
C 10	4897	**4897**	4867	Производство на хранителни продукти	**Засегнати задължени лица по наредбата са големите предприятия в сектор G 47 и всички предприятия от сектори C 10, C 11 и G 46.**
C 11	827	**827**	819	Производство на напитки	
G 46	26113	**26113**	26082	Търговия на едро, без търговия с автомобили и мотоциклети	

G 47	94247	52		Търговията на дребно без търговия на автомобили и мотоциклети	
Общо задължени лица		31889	31768		

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1: Идентифицирани са следните варианти на действие:

Вариант 1 „Без действие“:
Описание:

При този вариант не се приема наредбата по чл. 28а, ал. 4 ЗЗК и се запазва положението преди влизането в сила на ЗИД на ЗЗК. Поради липсата на подзаконова уредба разпоредбите на чл. 28а ЗЗК не могат да бъдат приложени в пълен обем. Вариантът е неприложим, но служи като база за сравнение. Няма да бъде създаден електронен централен регистър, поради което ще се запазят липсата на уеднаквена и съпоставима информация и затрудненията при проследимостта, секторния анализ и обмена на данни между компетентните органи.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
- **Икономически въздействия:** Този вариант запазва се предишното правно състояние на пазара на храните и констатираните структурни деформации на пазара по цялата верига на доставки, което не води до идентифициране в цялост на положителни въздействия.
- **Социални въздействия:** Не се предвиждат.
- **Екологични въздействия:** Не се предвиждат.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
- **Икономически въздействия:** Вариантът не създава условия за повишаване на прозрачността по веригата за доставки на храните, което може да ограничи ефективната конкуренция, да намали възможностите на потребителите за информиран избор и да създаде предпоставки за необосновано повишаване на цените на хранителните продукти.
- **Социални въздействия:** Не се предвиждат.
- **Екологични въздействия:** Не се предвиждат.

Икономически/социални/екологични) въздействия по отношение на всяка заинтересована страна / група заинтересовани страни:
Заинтересовани страни въздействия:
Изследвайки въздействията върху заинтересованите страни по т. 1 и т. 2 (държавни органи), вариантът ще доведе до отпадане на редица задължения за разработване, поддържане и работа с регистъра, но при задълбочен анализ на варианта, това води до отрицателни въздействия за тях, защото няма да се изпълнят основните принципи за администрацията да осъществява своята дейност законно, открито, отговорно, отчетно, с непрекъснато усъвършенстване на качеството и да действа в интерес на обществото. За заинтересованите страни по т. 3 и 4 въздействието също ще е отрицателно, защото няма да получават необходимата им информация. За задължените лица по т. 5 и 6 (бизнес операторите) няма да имат задължения да изпращат изискващата се информация

и документи за регистъра, които са налични при тях, които задължения при реализиране на варианта няма да изпълняват и допълнително да натоварват персонала си със задълженията към регистъра. Но варианта няма да повлияе върху основните отрицателни въздействия за бизнеса от липсата на прозрачност и деформации по веригата за доставки. Това ще възпрепятства постигането на очаквания ефект от намаляване на административната тежест, свързана с многократното изискване и предоставяне на едни и същи или сходни данни по веригата за доставки. Отрицателно ще е въздействието върху конкурентната среда за добросъвестните производители, преработватели и търговци. За заинтересованите страни по т. 7, като защитаващи интересите на своите членове и подпомагащи бизнеса важи в основна степен прогнозното въздействие за бизнес операторите. За заинтересованите страни т. 8 (потребителите) въздействието от варианта е отрицателно, защото няма да се постигне очаквания положителен ефект, когато ценовата структура по веригата на храни не става по-прозрачна.

Специфични въздействия:
Въздействия върху малките и средните предприятия: Налице е негативно икономическо въздействие върху конкурентната среда за МСП.
Административна тежест: Не е идентифицирана за варианта.
Въздействие върху държавния бюджет: Не е идентифициран за варианта.
Въздействие за конкуренцията в страната: Идентифицирано е отрицателно въздействие за варианта.
Въздействия върху потребителите: Идентифицирани са отрицателни въздействия за варианта.
Въздействия върху основните права: Не са идентифицирани.
Специфични социални въздействия (демографско развитие, закрила на децата): не са идентифицирани.
Въздействия на регионално и местно ниво: Не са идентифицирани.

Риск: Изборът на този вариант на действие води до висок риск вследствие на неизпълнение на нормативните задължения по чл. 28а от Закона за защита на конкуренцията.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на Наредба за условията и редът за водене, поддържане и ползване на електронния централен регистър за проследимост по веригата за доставки и подлежащата на вписване в регистъра информация“:
Описание:
При този вариант се изпълняват разпоредбите на чл. 28а от ЗЗК, приети с ЗИД на ЗЗК (Нов, ДВ, бр. 58 от 2026 г., в сила от 26.06.2026 г.) относно създаването, воденето, поддържането и ползването на електронния централен регистър за проследимост по веригата за доставки. Наредбата определя подлежащата на вписване информация, реда за нейното подаване и обхвата на продуктите, включени в регистъра. Регистърът се поддържа от Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията чрез централизирана информационна система и осигурява проследимост по веригата за доставки, възможност за секторен анализ и наблюдение на пазарната среда, както и ранно установяване на индикатори за нелоялни търговски практики, нарушения на конкуренцията и други нарушения по компетентност. Системата функционира при спазване на принципите на проследимост, достоверност, актуалност на информацията и защита на личните данни и търговската тайна. Информацията се подава по електронен път чрез защитен достъп, като наредбата урежда и условията за предоставяне и прекратяване на достъпа на бизнес

операторите. Чрез автоматизирано обработване и анализ на данните, включително с алгоритмични и изкуственоинтелектни средства, регистърът генерира сигнали за потенциални нарушения, които служат като основание за извършване на проверки от компетентните органи.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
- Икономически въздействия:

Вариантът създава условия за повишаване на прозрачността по веригата за доставки на храните чрез въвеждането на централизирана система за проследимост на движението на продуктите. Това ще подпомогне ефективното функциониране на конкурентната среда, като улесни анализа на търговските отношения и своевременното установяване на практики, които могат да доведат до нарушаване на конкуренцията или до необосновано повишаване на цените. Вариантът не оказва пряко въздействие върху производителността или правото на собственост. Очаква се косвено положително въздействие върху потребителите чрез повишаване на прозрачността по веригата за доставки, подобряване на условията за функциониране на пазара и подпомагане на компетентните органи при упражняване на техните законови правомощия.

- **Социални въздействия:** Не се предвиждат.
- **Екологични въздействия:** Не се предвиждат.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
- **Икономически въздействия:** Не се предвиждат.
- **Социални въздействия:** Не се предвиждат.
- **Екологични въздействия:** Не се предвиждат.

Икономически/социални/екологични) въздействия по отношение на всяка заинтересована страна / група заинтересовани страни:
Заинтересовани страни въздействия:
Изследвайки въздействията върху заинтересованите страни по т. 1 и т. 2 вариантът ще доведе положително въздействие. Подаване и получаване на информация чрез регистъра, прецизиране на продуктите, които ще се наблюдават чрез регистъра и информацията за тях, която ще се подава. Засилване координацията и контрола на продуктите в областта на земеделието и безопасността на храните. Подпомагане извършването на секторни анализи на конкурентната среда, защита срещу нелоялни търговски практики по веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти.
За заинтересованите страни по т. 3 и 4 въздействието е положително, защото ще получават от регистъра необходимата им информация.
За задължените лица по т. 5 и 6 (бизнес операторите) имат задължения да изпращат изискващата се информация и документи към регистъра, които са налични при тях. За в бъдеще очаквания ефект от реализирането на варианта е цялостно намаляване на административния натиск по цялата верига на доставки. Положително ще е въздействието върху конкурентната среда и за добросъвестните производители, преработватели и търговци.
За заинтересованите страни по т. 7, като защитаващи интересите на своите членове и подпомагащи бизнеса важи в основна степен прогнозното въздействие за бизнес операторите.
За заинтересованите страни по т. 8 (потребителите) въздействието от варианта е положително, защото ще се постигне очаквания положителен ефект, когато ценовата структура по веригата на храни ще стане по-прозрачна и ще се постигането по-справедливо разпределение на добавената стойност по веригата.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:
Вариантът ще окаже въздействие върху малки и средни предприятия, осъществяващи дейност съгласно Класификацията на икономическите дейности в сектор С (Преработваща промишленост, Раздел 10.0 (Производство на хранителни продукти) с различните групи производства и преработка на различни храни, както и Раздел 11.0 (Производство на напитки); Предприятия от сектор G (Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети), Раздел 46 (Търговия на едро, без търговия с автомобили и мотоциклети), включваща различни групи за търговия на едро с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия, както и Раздел 47 за търговията на дребно, без търговия на автомобили и мотоциклети, с различните групи търговия на дребно в магазини (за големите предприятия търговци на дребно задължението е постоянно, а за МСП търговци на дребно само при определени случаи и за определен период) и т.н. Предвиденият регистър не ограничава конкуренцията, а създава условия за повишаване на прозрачността и проследимостта по веригата за доставки. Не се ограничава или забранява пускането на пазара на продукти, които отговарят на приложимите изисквания за безопасност. Вариантът не оказва въздействие върху достъпа до финансиране и инвестиционния цикъл на предприятията. Не се предвиждат нови административни режими, такси или съществени допълнителни разходи за изпълнение на изискванията на наредбата. Не се установяват допълнителни социални или екологични изисквания. Прилагането на варианта не се очаква да доведе до създаване или закриване на предприятия и няма да окаже съществено въздействие върху регулирането на пазара на храни. Информацията за регистъра ще се подава по електронен път чрез отдалечен достъп. Данните, които бизнес операторите следва да предоставят, по правило вече се съдържат в тяхната счетоводна, търговска, логистична и регулаторна документация.
Административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на варианта ще се увеличи, като за МСП търговци на дребно ще е минимално за някои при определени случаи и не може да се изследва. Не се очаква съществено въздействие върху административните разходи, като изпълнението на изискванията на наредбата може да доведе единствено до допълнително натоварване на наличния персонал. В дългосрочен план се прогнозира намаляване на административния натиск по цялата верига за доставки чрез електронното подаване, уеднаквяването и повторното използване на наличната информация.
Не се установява необходимост от определяне на алтернативни варианти или допълнителни мерки за намаляване на въздействието върху малките и средните предприятия.

Анализът на промяната на административната тежест за операторите при варианта за приемане на проекта на наредба и внедряване на регистъра е както следва:
Регистърът няма за цел да създаде значителна допълнителна административна тежест. Той следва да намали дублиращото подаване на информация към множество институции. Данните, които ще се подават, по правило вече се създават и съхраняват от операторите и често се предоставят на различни държавни органи. Това ще намали необходимостта от многократни искания към бизнеса при контрола.
Очакваният ефект за в бъдеще не е увеличаване, а цялостно намаляване на административния натиск по цялата верига. Не се очаква въздействие върху административните разходи на физическите и юридическите лица, освен за персонал.
Видове разходи за операторите за постигане на изискванията на проекта на наредба за подаване на данни за регистъра:
- Постигане на съответствия с изискванията на проекта на наредба - Еднократни или оперативни разходи с които предприятията гарантират изпълнението на изискването на проекта на наредба:
Не са необходими разходи за закупуване на оборудване или други материални и нематериални активи, защото за достъп до регистъра може да се използва наличната техника. Не са необходими външни услуги. **Изпълнението на изискванията по проекта на наредба може да доведе до**

допълнително натоварване на наличния персонал, но обема не предполага наемане на допълнителен, защото данните, които ще се подават, по правило вече съществуват в счетоводната, търговската, логистичната и регулаторната документация на операторите.

- Съществени изисквания, произхождащи от изискванията на проекта на наредба - Еднократни или оперативни разходи, с които операторите гарантират изпълнението на изискването към регистъра. Това може да са задължителни дейности по адаптиране работата с регистъра към определени стандарти – икономически, социални или екологични:

Изпълнението на задълженията от операторите към регистъра не предполагат еднократни разходи за материални и нематериални активи, както и разходи за обучение, повишаване на квалификацията на служителите.

Променливи оперативни разходи за операторите също не се отчитат. Това са разходи, които зависят от обема на произведената продукция или броя на заетите лица. Не се отчитат и постоянни оперативни разходи.

Не се отчитат и задължителни дейности по адаптиране работата с регистъра към определени стандарти – икономически, социални или екологични.

- Административни тежести - Административни разходи, които се пораждат от задължението за предоставяне на информация относно дейностите и продуктите на операторите:

Операторите не заплащат такси, включително държавни и общински, за изпълнение на изискванията на проекта на наредба.

Разходи, произхождащи от задължение за предоставяне на информация ще доведат до по-голямо натоварване на персонала.

Разходи, свързани с други видове ресурси за придобиване, събиране и/или предоставяне на информация, произхождащи от задължението за предоставяне на информация не се предвиждат.

Въздействие върху държавния бюджет:

Изграждането и поддържането на електронния регистър ще се осъществяват поетапно въз основа на наредбата и последващо техническо задание. Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията съвместно с компетентните органи, определени в наредбата, изготвя задание за изработка на електронния регистър по чл. 28а, ал. 1 от ЗЗК. В средносрочен план се очаква системата да доведе до икономии чрез оптимизация на физическите проверки, по-добра координация между институциите и по-ефективно насочване на контролните ресурси.

Въздействие за конкуренцията в страната: Идентифицирано е положително въздействие за варианта. Вариантът не ограничава конкуренцията, а напротив способства за увеличаване на прозрачността по веригата за доставки, като не ограничава или забранява пускането на продукти на пазара, които отговарят на изискванията за безопасност на храните.

Въздействия върху потребителите: Идентифицирани са положителни въздействия за варианта.

Въздействия върху основните права: Не са идентифицирани.

Специфични социални въздействия (демографско развитие, закрила на децата): не са идентифицирани.

Въздействия на регионално и местно ниво: Не са идентифицирани.

Риск: Изборът на този вариант на действие води до следните потенциални рискове:

- непълно или формално подаване на данни в регистъра;
- пропуски в техническа надеждност и сигурност на регистъра;
- недостатъчна защита на личните данни, търговската тайна и другата чувствителната информация;
- недостатъчно прецизно въведени в регистъра справки за доказателствен материал при съмнения за нелоялна практика;
- необходимост от допълнително прецизиране на техническото задание за изработване на регистъра във връзка с включването в него на възможности за автоматизирано събиране, обработване, съпоставяне и анализ на данни, във връзка и с Регламент (ЕС) 2024/1689 относно

изкуствения интелект, с нормативните изисквания за допълнителна административна проверка на информацията от регистъра.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3 „Ненормативна намеса“ - В конкретния случай този вариант е неприложим, тъй като решаването на проблема е възможно единствено чрез приемането на проекта на наредба и изграждането на регистъра за проследимост в изпълнение на разпоредбата на чл. 28а от ЗЗК.

2.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
2.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.2. По проблем 2: Идентифицирани са следните варианти на действие:

Вариант 1 „Без действие“: Запазва се сегашното правно състояние. Остава фрагментирания обмен на данни между институциите, което затруднява установяването и преодоляването на проблеми във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти.

Описание:

При този вариант се запазва правното състояние (статуквото) до преди приемането на ЗИД на ЗЗК (Нов, ДВ, бр. 58 от 2026 г., в сила от 26.06.2026 г.). Разпоредбите на чл. 28а, ал 7 от ЗЗК ще останат неизпълнени. Вариантът е неприложим, но като основен служи за отправна точка при сравняването на останалите варианти. Липсата на централизирана електронна информационна система за проследимост по веригата за доставки на движението на селскостопански и хранителни продукти, както и на други продукти на етап търговия на едро от бизнес операторите до дистрибуцията до краен потребител, довежда фрагментиран обмен на информация между държавните органи по веригата за доставки и до липса на прозрачност и не уеднаквяване на информацията за да е възможно преодоляване на проблеми и урегулирането на търговията с храни в отделните сектори.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
- **Икономически въздействия:** Не се предвиждат.
- **Социални въздействия:** Не се предвиждат.
- **Екологични въздействия:** Не се предвиждат.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
- **Икономически въздействия:** Варианта довежда до ограничаване на конкуренцията, поради липсата на достатъчно информация относно прозрачност на пазара на храните и недостатъчен контрол от тяхна страна. Вариантът не довежда до въздействие върху производителността и правото на собственост. Вариантът влияе косвено отрицателно върху разходите на потребителите и защитата им, при необоснован ръст на цените по веригата за доставки на хранителни продукти. Липсата на прозрачност на пазарите не подобрява и условията за функционирането им**.**
- **Социални въздействия:** Не се предвиждат.
- **Екологични въздействия:** Не се предвиждат.

Икономически/социални/екологични) въздействия по отношение на всяка заинтересована страна / група заинтересовани страни:
Заинтересовани страни въздействия:

Изследвайки въздействията върху заинтересованите страни по т. 1 и т. 2 (държавни органи), вариантът ще доведе до отпадане на редица задължения за работа и обмен на данни с регистъра, но при задълбочен анализ на варианта, това води до отрицателни въздействия за тях, тъй като няма да се изпълнят основните принципи за администрацията да осъществява своята дейност законно, открито, отговорно, отчетно и да действа в интерес на обществото. Положителни въздействия не се предвиждат.
За заинтересованите страни по т. 3 и 4 въздействието също ще е отрицателно, защото няма да получават необходимата им информация.
За задължените лица по т. 5 и 6 (бизнес операторите) промени с този вариант не се предвиждат, но като цяло въздействието е отрицателно защото отрицателно ще е въздействието върху конкурентната среда като цяло.
За заинтересованите страни по т. 7, като защитаващи интересите на своите членове и подпомагащи бизнеса важи в основна степен прогнозното въздействие за бизнес операторите.
За заинтересованите страни по т. 8 (потребителите) въздействието от варианта е отрицателно, защото няма да се постигне очаквания положителен ефект за по-прозрачна ценова структура по веригата на храни става и постигането на по-справедливо разпределение на добавената стойност по веригата.

Специфични въздействия:
Въздействия върху малките и средните предприятия: Налице е негативно икономическо въздействието върху конкурентната среда за МСП.
Административна тежест: Не е идентифицирана за варианта.
Въздействие върху държавния бюджет: Не е идентифициран за варианта.
Въздействие за конкуренцията в страната: Идентифицирано е отрицателно въздействие за варианта.
Въздействия върху потребителите: Идентифицирани са отрицателни въздействия за варианта.
Въздействия върху основните права: Не са идентифицирани.
Специфични социални въздействия (демографско развитие, закрила на децата): не са идентифицирани.
Въздействия на регионално и местно ниво: Не са идентифицирани.
Риск: Изборът на този вариант на действие води до висок риск вследствие на неизпълнение на нормативните задължения по чл. 28а, ал. 7 от Закона за защита на конкуренцията.

Вариант 2 „Приемане на нормативни разпоредби за обмен на данни и достъп до информация за държавните органи в регистъра за проследимост по веригата за доставки“:
Вариантът ще допринесе за преодоляване на фрагментирания обмен на данни между институциите и ще улесни своевременното установяване и преодоляване на проблеми по веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти.
Към момента съществуват отделни регистри и информационни системи, поддържани от различни администрации съобразно тяхната компетентност и секторен обхват. Независимо от възможността за обмен на данни между тях, остава риск от непълно съответствие, информационни празноти и недостатъчен обхват на наличната информация за целите на проследимостта по веригата за доставки и дистрибуция.
Данните, които ще се подават в регистъра, по правило вече се създават и съхраняват от бизнес операторите и в редица случаи се предоставят на различни държавни органи. Въвеждането на единна електронна точка за подаване на информация ще ограничи административното дублиране и необходимостта от многократно предоставяне на едни и същи данни. Компетентните институции ще могат да получават необходимата информация по електронен път и съобразно своите правомощия.

Това ще намали необходимостта от повторни искания за информация към бизнеса при контрола, ще ограничи случаите, при които е необходимо физическо присъствие за установяване на проследимостта, и ще подобри междуинституционалния обмен на данни. Ще се осигури и по-пълна информация за отделните етапи по веригата за доставки.
Наличието на актуална информация в електронен формат ще осигури на компетентните органи бърз достъп до данните, необходими при осъществяване на официалния контрол в областта на храните, и ще съкрати времето за предоставяне и обработване на информацията от бизнес операторите.
Регистърът не установява нарушения и не налага санкции. Чрез автоматизирани и алгоритмични средства се идентифицират индикатори за възможни несъответствия и рискове, които могат да послужат като основание за последваща проверка от компетентните органи. По този начин се създава механизъм за ранно идентифициране на потенциални рискове, без да се заменя преценката на съответния компетентен орган.
Регистърът осигурява:

- централизиране и систематизиране на информацията за проследимостта по веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти, както и на други продукти в предвидения нормативен обхват;
- използване на информация от други публични регистри и информационни системи;
- обобщаване, обработване и предоставяне на събраната информация на компетентните органи в рамките на техните правомощия.

При липса на технологична възможност за автоматизиран обмен предоставянето на данните се извършва по реда, предвиден в Закона за електронното управление.
Достъпът до регистъра се предоставя на определени от съответните компетентни органи длъжностни лица в рамките на техните служебни правомощия, като идентификацията се извършва чрез квалифициран електронен подпис.
Информация от регистъра може да бъде предоставяна и на други държавни и съдебни органи при необходимост, както и на други административни органи, когато това е предвидено в нормативен акт и са изпълнени установените условия за достъп.
Въвеждането на регистъра не засяга самостоятелното функциониране на съществуващите регистри на компетентните органи, а създава възможност за използване и обмен на съдържащата се в тях информация за целите на проследимостта по веригата за доставки.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
- Икономически въздействия:
Вариантът ще спомогне за решаване на проблема с фрагментиран обмен на данни между институциите, което ще улесни установяването и преодоляването на проблеми във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти. Автоматизираните и алгоритмични средства служат за откриване на индикатори и съмнения, които да послужат за проверка от компетентните органи. По този начин се създава система за ранно предупреждение, без да се заменя човешката и институционалната преценка, но значително я автоматизира и улеснява. Регистърът осигурява централизиране и систематизиране на информацията, ползването ѝ за целите на наредбата.
Вариантът не довежда до въздействие върху производителността и правото на собственост.
- **Социални въздействия:** Не се предвиждат.
- **Екологични въздействия:** Не се предвиждат.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
- **Икономически въздействия:** Не се предвиждат.
- **Социални въздействия:** Не се предвиждат.
- **Екологични въздействия:** Не се предвиждат.

Икономически/социални/екологични) въздействия по отношение на всяка заинтересована страна / група заинтересовани страни:

Заинтересовани страни въздействия:

Изследвайки въздействията върху заинтересованите страни по т. 1 и т. 2 (държавни органи) то варианта ще доведе положително въздействие. Автоматизираните и алгоритмични средства служат за откриване на индикатори и съмнения, които да послужат за проверка от компетентните органи. Подпомагане извършването на секторни анализи на конкурентната среда, защита срещу нелоялни търговски практики по веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти. За нуждите на регистъра първичните администратори на данни предоставят автоматизирано на министъра на икономиката, индустрията и инвестициите безвъзмездно данни и съответно получават такива по компетентност.

За заинтересованите страни по т. 3 и 4 (държавни и съдебни органи) въздействието е положително, защото ще получават от регистъра необходимата им информация.

За задължените лица по т. 5 и 6 (бизнес операторите) имат задълженията, описани във Вариант 2/Проблем 1.

За заинтересованите страни по т. 7 също важат задълженията във Вариант 2/Проблем 1.

За заинтересованите страни по т. 8 (потребителите) също важат задълженията на Вариант 2/ Проблем 1.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Описани са във Вариант 2/Проблем 1.

Административна тежест:

С въвеждането на единен електронен регистър за подаване на информация институциите ще могат да получават необходимата информация автоматично по компетентност. Това ще намали необходимостта от многократни искания към бизнеса, ще ограничи физическите проверки на място, ще подобри обмена между институциите, ще направи по-бърз достъпа на компетентните органи до необходимата информация, ще подобри възможностите за секторен анализ и превантивен контрол.

В средносрочен план се очаква системата да доведе до икономии чрез намаляване на физическите проверки, по-добра координация между институциите и по-ефективно насочване на контролните ресурси.

За изследване промяната в административната тежест за заинтересованите страни от публичния сектор се приема, че административната тежест включва разходите (средства, време, ангажирани служители) на централните органи на изпълнителната власт и на техните администрации за спазване на нормативни задължения по ЗЗК и проекта на наредбата. Проектът на наредбата предвижда актуализирани дейности и допълнителни дейности за служителите свързани с изпълнението им, но не се предвижда необходимост от допълнителни служители за това. Дейностите ще се извършват в рамките на определените за компетентните органи време и ангажирани служители. **Промяната в административната тежест за публичния сектор се приема за несъществена. Компетентните органи не посочват засегнати дейности за съществуващите регистри.**

Въздействие върху държавния бюджет:

Изграждането и поддържането на електронния регистър ще се осъществяват поетапно въз основа на наредбата и последващо техническо задание. Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията съвместно с компетентните органи, определени в наредбата, изготвя задание за изработка на електронния регистър по чл. 28а, ал. 1 от ЗЗК. В средносрочен план се очаква системата да доведе до икономии чрез оптимизация на физическите проверки, по-добра координация между институциите и по-ефективно насочване на контролните ресурси.

Въздействие за конкуренцията в страната: Идентифицирано е положително въздействие за варианта. Вариантът не ограничава конкуренцията, а напротив способства за увеличаване на

прозрачността по веригата за доставки, като не ограничава или забранява пускането на продукти на пазара, които отговарят на изискванията за безопасност на храните.
Въздействия върху потребителите: Идентифицирани са положителни въздействия за варианта.
Въздействия върху основните права: Не са идентифицирани.
Специфични социални въздействия (демографско развитие, закрила на децата): не са идентифицирани.
Въздействия на регионално и местно ниво: Не са идентифицирани.
Риск: Изборът на този вариант на действие води до следните потенциални рискове:
- недостатъчно ефективна координация между институциите;
- недостатъчно административен капацитет за икономически, секторни и други анализи от компетентните органи въз основа на данните от регистъра;
- недостатъчно използвани от регистъра доказателствен данни при съмнения за нелоялна практика;
- допускане използването на информация за цели, несъвместими с предназначението на регистъра и на наредбата.

Вариант 3 „Ненормативна намеса“ - В конкретния случай този вариант е частично приложим, защото след изграждането на регистъра обмена на данни и достъпа до информация за държавните органи може да се извърши и само въз основа на разработени правила, инструкции и т.н.
Приложимостта на варианта може да срещне трудности във връзка с изискванията от определението на регистър по Закона за електронното управление за „нормативно определен ред за удостоверяване на факти и обстоятелства“, както и законовите изисквания на чл. 28а, ал. 7 от ЗЗК обменът на данни на регистъра с други регистри и бази данни да се урежда с наредбата. За изпълнението им ще се наложи да има такива разпоредби в наредбата в този вариант или впоследствие с допълнения на наредбата.
При всички случаи нормативното регламентиране в настоящия проект на наредба във Вариант 2 води до цялостност и е предпочитан вариант пред настоящия Вариант 3.

* *При повече от един поставен проблем мултиплицирайте Раздел 4.1.*

5. Сравняване на вариантите:
Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.
5.1. По проблем 1: „Недостатъчна проследимост, поради липса на централизирана електронна информационна система за проследимост по веригата за доставки за движението на селскостопански и хранителни продукти, както и на други продукти на етап търговия на едро от бизнес операторите до дистрибуцията до краен потребител, която да подпомага създаването на условия за дългосрочна и устойчива продоволствена сигурност на страната.“

		Вариант 1 „Без действие“	**Вариант 2**
Ефективност	**Цел 1:** Повишаване на прозрачността и проследимостта по веригата за доставки за движението на селскостопански и хранителни продукти, уеднаквяване на информацията и създаване на механизъм за ранно установяване на пазарни деформации чрез електронен централен регистър за проследимост по веригата за доставки. *(Заб. Степен на изпълнение, вкл. от степени изпълнение на Оперативните цели)*	**3**	**1**
	Оперативна цел 1: Разработване на детайлна и ясна нормативна и административна рамка, регламентираща създаването, поддържането и функционирането на регистъра, както и реда и условията за въвеждане,	**3**	**1**

	актуализиране, достъп и използване на съдържащата се в него информация.		
	Оперативна цел 2: Осигуряване на по-бърз достъп на компетентните органи до необходимата им информация чрез осигуряване на непрекъснат достъп в реално време до регистъра и забава максимум до 72 часа от бизнес операторите за актуализиране на информацията им в регистъра.	**3**	**1**
Ефикасност	**Цел 1:** Повишаване на прозрачността и проследимостта по веригата за доставки за движението на селскостопански и хранителни продукти, уеднаквяване на информацията и създаване на механизъм за ранно установяване на пазарни деформации чрез електронен централен регистър за проследимост по веригата за доставки. *(Заб. Степен на изпълнение, вкл. от степени изпълнение на Оперативните цели)*	**3**	**1**
	Оперативна цел 1: Разработване на детайлна и ясна нормативна и административна рамка, регламентираща създаването, поддържането и функционирането на регистъра, както и реда и условията за въвеждане, актуализиране, достъп и използване на съдържащата се в него информация.	**3**	**1**
	Оперативна цел 2: Осигуряване на по-бърз достъп на компетентните органи до необходимата им информация чрез осигуряване на непрекъснат достъп в реално време до регистъра и забава максимум до 72 часа от бизнес операторите за актуализиране на информацията им в регистъра.	**3**	**1**
Съгласуваност	**Цел 1:** Повишаване на прозрачността и проследимостта по веригата за доставки за движението на селскостопански и хранителни продукти, уеднаквяване на информацията и създаване на механизъм за ранно установяване на пазарни деформации чрез електронен централен регистър за проследимост по веригата за доставки. *(Заб. Степен на изпълнение, вкл. от степени изпълнение на Оперативните цели)*	**3**	**1**
	Оперативна цел 1: Разработване на детайлна и ясна нормативна и административна рамка, регламентираща създаването, поддържането и функционирането на регистъра, както и реда и условията за въвеждане, актуализиране, достъп и използване на съдържащата се в него информация.	**3**	**1**
	Оперативна цел 2: Осигуряване на по-бърз достъп на компетентните органи до необходимата им информация чрез осигуряване на непрекъснат достъп в реално време до регистъра и забава максимум до 72 часа от бизнес операторите за актуализиране на информацията им в регистъра.	**3**	**1**

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.
1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:
ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;
ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;
съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

1.2. По проблем 2: „Фрагментиран обмен на данни между институциите, което затруднява установяването и преодоляването на проблеми във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти.“

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2	Вариант 3
Ефективност	**Цел 2:** Осигуряване на възможност за обмен на данни между отделните институции и подобряване на възможностите за секторен анализ и превантивен контрол. *(Заб. Степен на изпълнение, вкл. от степени изпълнение на Оперативните цели)*	**3**	**1**	**2**
	Оперативна цел 1: Осигуряване на автоматичен обмен на данни, който ще доведе до намаляване на времето на проверка от компетентните органи и ограничаване на случаите, при които за установяване на проследимостта е необходимо физическо присъствие при осъществяване на официалния контрол в областта на храните.	**3**	**1**	**2**
	Оперативна цел 2: Осигуряване чрез регистъра проверка на достоверността на данните за хранителните продукти и идентифициране на индикатори за риск от пазарни деформации и несъответствия, без да се заменя преценката на компетентния орган относно наличието на нарушение.	**3**	**1**	**2**
Ефикасност	**Цел 2:** Осигуряване на възможност за обмен на данни между отделните институции и подобряване на възможностите за секторен анализ и превантивен контрол. *(Заб. Степен на изпълнение, вкл. от степени изпълнение на Оперативните цели)*	**3**	**1**	**2**
	Оперативна цел 1: Осигуряване на автоматичен обмен на данни, който ще доведе до намаляване на времето на проверка от компетентните органи и ограничаване на случаите, при които за установяване на проследимостта е необходимо физическо присъствие при осъществяване на официалния контрол в областта на храните.	**3**	**1**	**2**
	Оперативна цел 2: Осигуряване чрез регистъра проверка на достоверността на данните за хранителните продукти и идентифициране на индикатори за риск от пазарни деформации и несъответствия, без да се заменя преценката на компетентния орган относно наличието на нарушение.	**3**	**1**	**2**
Съгласуваност	**Цел 2:** Осигуряване на възможност за обмен на данни между отделните институции и подобряване на възможностите за секторен анализ и превантивен контрол. *(Заб. Степен на изпълнение, вкл. от степени изпълнение на Оперативните цели)*	**3**	**1**	**2**
	Оперативна цел 1: Осигуряване на автоматичен обмен на данни, който ще доведе до намаляване на времето на проверка от компетентните органи и ограничаване на случаите, при които за установяване на проследимостта е необходимо физическо присъствие при осъществяване на официалния контрол в областта на храните.	**3**	**1**	**2**
	Оперативна цел 2: Осигуряване чрез регистъра проверка на достоверността на данните за хранителните продукти и идентифициране на индикатори за риск от пазарни деформации и несъответствия, без да се заменя преценката на компетентния орган относно наличието на нарушение.	**3**	**1**	**2**

При повече от един поставен проблем мултиплицирайте таблицата за всеки отделен проблем.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По Проблем 1 и 2 само Вариант 2 осигурява постигането на всички заложени цели и решаването на установените проблеми. Двата варианта се допълват взаимно и са свързани с разработването на проекта на наредба. По Проблем 1: Вариант 2 е единствената алтернатива за постигане на Цел 1, а по Проблем 2 е препоръчителният вариант за постигане на Цел 2 чрез преодоляване на правната празнота и привеждане на нормативната рамка в съответствие със ЗЗК. Вариантите съответстват на чл. 28а от ЗЗК и на проекта на наредба, който създава модерна правна, икономическа и технологична рамка за по-прозрачна и справедлива верига за доставки, при запазване на принципите на свободната стопанска инициатива и пазарната икономика. Вариантите се отличават с висока степен на ефективност и ефикасност чрез оптимално използване на финансовите, човешките и времевите ресурси. В разработването на проекта на наредба участват представители на компетентните органи с оглед отчитане на техните експертни становища и постигане на съгласуваност.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- (•) Ще се увеличи
- ( ) Ще се намали
- ( ) Няма ефект

Административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителните варианти ще се увеличи. Не се предвиждат такси или събиране на допълнителна информация от операторите, тъй като данните, които ще се подават, по правило вече се съдържат в тяхната счетоводна, търговска, логистична и регулаторна документация. Не се въвеждат допълнителни административни регулации и такси. Изпълнението на изискванията по проекта на наредба довежда до допълнително ангажиране на персонала. В дългосрочен план се очаква не увеличаване, а цялостно намаляване на административния натиск по веригата за доставки. Регистърът ще се води и поддържа в електронен вид, като достъпът до него ще се осъществява по електронен път.

Анализът на промяната на административната тежест за операторите при приемане на проекта на наредба и внедряване на регистъра е както следва:

По Проблем 1:

Регистърът ще създаде допълнителна административна тежест за големите предприятия и МСП, посочени в засегнати задължени лица, но чрез него ще се намали дублиращото подаване на информация към множество институции при контрола. Данните, които ще се подават, по правило вече се създават и съхраняват от операторите и често се предоставят на различни държавни органи. Регистърът не е инструмент, подпомагащ замяна на пазара с административно регулиране, а той подпомага възстановяване на реалното му функциониране - чрез повишаване на прозрачността във веригата за доставки, доказуемост и ефективен контрол. Данните, които ще се подават, по правило вече съществуват в счетоводната, търговската, логистичната и регулаторната документация на операторите. Очакваният ефект за в бъдеще не е увеличаване, а цялостно намаляване на административния натиск по цялата верига. Не се очаква друго въздействие върху административните разходи на физическите и юридическите лица.

Видове разходи за операторите за постигане на изискванията на проекта на наредба за подаване на данни за регистъра:

- Постигане на съответствия с изискванията на проекта на наредба - Еднократни или оперативни разходи с които предприятията гарантират изпълнението на изискването на проекта на наредба:
Не са необходими разходи за закупуване на оборудване или други материални и нематериални активи, защото за достъп до регистъра може да се използва наличната техника. Не са необходими външни услуги. **Изпълнението на изискванията по проекта на наредба може да доведе до допълнително натоварване на наличния персонал,** но обема не предполага наемане на допълнителен, защото данните, които ще се подават, по правило вече съществуват в счетоводната, търговската, логистичната и регулаторната документация на операторите.
- Съществени изисквания, произхождащи от изискванията на проекта на наредба - Еднократни или оперативни разходи, с които операторите гарантират изпълнението на изискването към регистъра. Това може да са задължителни дейности по адаптиране работата с регистъра към определени стандарти – икономически, социални или екологични:
Изпълнението на задълженията от операторите към регистъра не предполагат еднократни разходи за материални и нематериални активи, както и разходи за обучение, повишаване на квалификацията на служителите.
Променливи оперативни разходи за операторите също не се отчитат. Това са разходи, които зависят от обема на произведената продукция или броя на заетите лица. Не се отчитат и постоянни оперативни разходи.
Не се отчитат и задължителни дейности по адаптиране работата с регистъра към определени стандарти – икономически, социални или екологични.
- Административни тежести - Административни разходи, които се пораждат от задължението за предоставяне на информация относно дейностите и продуктите на операторите:
Операторите не заплащат такси, включително държавни и общински, за изпълнение на изискванията на проекта на наредба.
Разходи, произхождащи от задължение за предоставяне на информация с по-голямо натоварване на персонала.
Разходи, свързани с други видове ресурси за придобиване, събиране и/или предоставяне на информация, произхождащи от задължението за предоставяне на информация не се предвиждат.

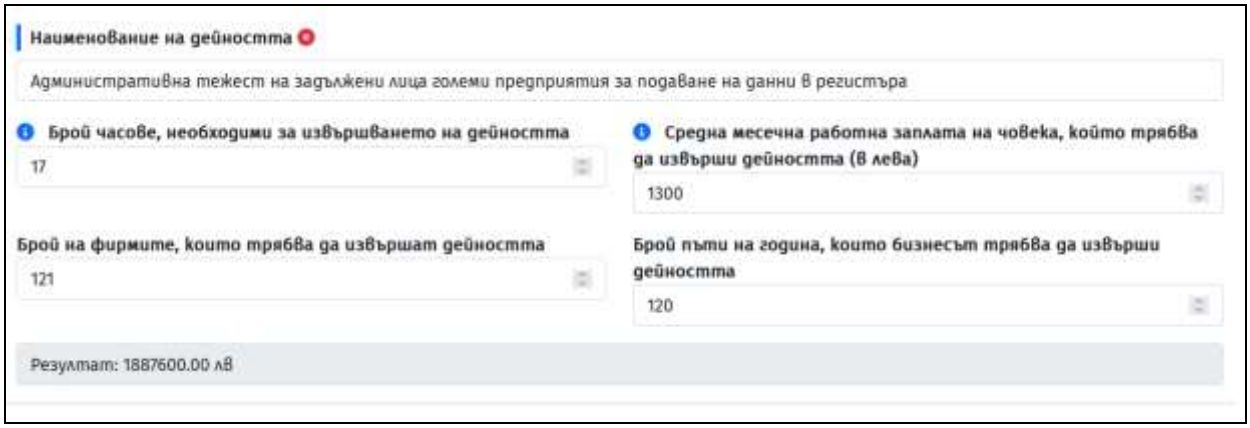
Изчислението на административната тежест съгласно публикувания на Портала за обществени консултации (sategy.bg) Интерактивен калкулатор на административните тежести е изчислена за задължените лица, които са големите предприятия и МСП по проекта на Наредба, както са посочени в Заинтересовани страни.
Изчислява се административната тежест за персонала, подаващ информация. Взема се предвид, че съгласно редица нормативни актове цялата необходима за вписване информация е налична при бизнес операторите, вкл. електронно. Съгласно чл. 9 от Закона за храните - Бизнес операторите, които произвеждат, преработват и/или дистрибутират храна, наричани по-нататък "бизнес оператори", са длъжни да разполагат с информация за храните, животните и материалите, използвани при производството, преработката и/или дистрибуцията на храните под техен контрол.

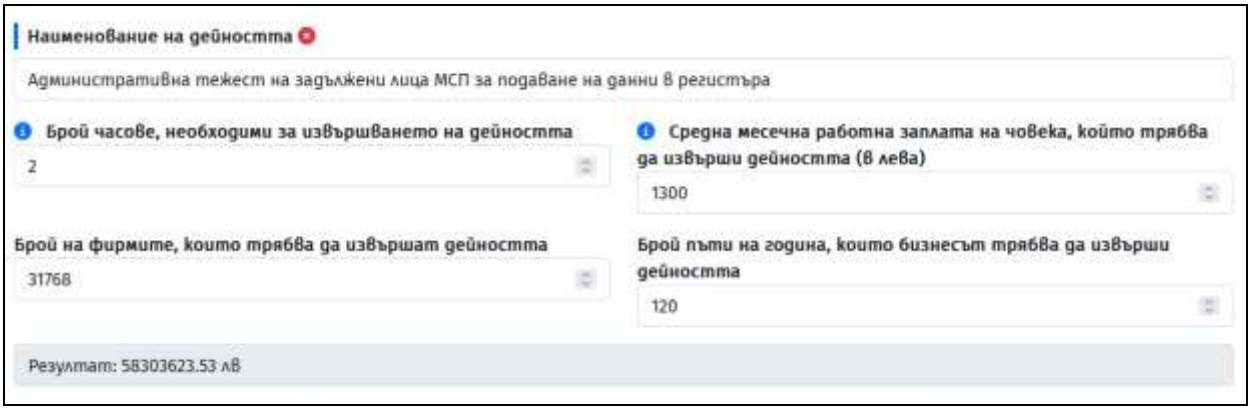
Изчислените стойности за задължените лица (големи предприятия и МСП) са както следва:

- *Брой часове, необходими за извършването на дейността: **17** за големи предприятия; **2** за МСП;*
- *Средна месечна работна заплата на човека, който трябва да извърши дейността (Сума съгласно средната заплата за страната): **1300 евро**;*

- *Брой на фирмите, които трябва да извършат дейността (Тук са посочени всички предприятия от задължените лица): Големи предприятия **121;** МСП: **31768;***
- *Брой пъти на година, които бизнесът трябва да извърши дейността: **120.***

При зададените условия, съгласно Интерактивния калкулатор на административната тежест, общият административен товар за една година за задължените лица – големи предприятия възлиза на 1 887 600,0 евро., за МСП 58 303 623, 53 евро.

По Проблем 2:

С въвеждането на единна електронна точка за подаване на данни институциите ще получават необходимата информация автоматично и съобразно своята компетентност. Това ще намали необходимостта от многократни искания към бизнеса и физически проверки на място, ще подобри обмена между институциите и ще осигури по-бърз достъп до информация за целите на секторния анализ и превантивния контрол. Изграждането и поддържането на електронния регистър ще се осъществяват поетапно въз основа на наредбата и последващо техническо задание. В средносрочен план се очакват икономии чрез по-добра координация между институциите, намаляване на физическите проверки и по-ефективно насочване на контролните ресурси. Административната тежест за публичния сектор включва времето и ангажирания персонал за изпълнение на задълженията по ЗЗК и проекта на наредбата. Предвидените дейности могат да доведат до минимално допълнително ангажиране на наличния персонал, без необходимост от допълнителни нови служители. Дейностите ще се изпълняват в рамките на наличните ресурси на

компетентните органи, поради което промяната в административната тежест се оценява като несъществена.

Въздействие върху държавния бюджет:
Изграждането и поддържането на електронния регистър ще се осъществяват поетапно въз основа на наредбата и последващо техническо задание. Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията съвместно с компетентните органи, определени в наредбата, изготвя задание за изработка на електронния регистър по чл. 28а, ал. 1 от ЗЗК. В средносрочен план се очаква системата да доведе до икономии чрез оптимизация на физическите проверки, по-добра координация между институциите и по-ефективно насочване на контролните ресурси.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.
1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Регистърът за проследимост по веригата за доставки не се създава във връзка с вписани режими в Административния регистър/Регистъра на услугите, с което за него не важат изискванията за водене и поддържане на регистри по Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност. Регистърът също така не се създава във връзка с други вписани административни услуги в Административния регистър/Регистъра на услугите. Проектът на наредба не въвежда изисквания за създаване на нови режими/услуги за вписване в Административния регистър/Регистъра на услугите. Не се предвиждат такси. Предвижда се информацията за регистъра да се подава само електронно чрез защитен отдалечен достъп.
Регистърът не е замяна на пазара с административно регулиране, а възстановяване на реалното му функциониране — чрез прозрачност, справедливост, доказуемост и ефективен контрол.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.
1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).
1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.
1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.
1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.
1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

◉ Да

По Проблем 1:
Създава се нов регистър за проследимост по веригата за доставки, който не се създава във връзка с нови или вече вписани режими/услуги в Административния регистър/Регистъра на услугите. Регистърът се води и поддържа електронно съгласно изискванията Закона за електронното управление и Закона за киберсигурност, както и подзаконовата им нормативна уредба.

По Проблем 2:

За нуждите на регистъра първичните администратори на данни предоставят автоматизирано на министъра на икономиката, индустрията и инвестициите и безвъзмездно, съгласно изискванията на Закона за електронното управление необходимите данни.
1. Достъп до данните в регистъра имат следните компетентни органи: министърът на земеделието и храните, министърът на иновациите и дигиталната трансформация, министърът на здравеопазването, Комисията за защита на конкуренцията, Комисията за защита на потребителите, изпълнителният директор на Националната агенция за приходите, директорът на Агенция „Митници“, изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните, председателят на Държавната комисия по стоковите борси и тържищата, изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по лозата и виното. Компетентните органи определят длъжностните лица, които имат достъп до регистъра, в рамките на компетентността на съответната институция.
2. Информация от регистъра могат да получават и други съдебни органи при необходимост.
3. Достъп до регистъра на административни органи, извън посочените в т. 1 и 2, се осъществява, когато въз основа на нормативен акт, същите обработват данни от регистъра и са заявили желание да ги получават.

○ Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

◉ Актът засяга пряко МСП

○ Актът не засяга МСП

За засегнатите страни МСП препоръчителния вариант може да окаже въздействие за административната тежест за персонала. За останалите заинтересовани МСП информация се подава само при определени условия, при които за определен период ще се изисква информация от тях, но не може да се конкретизира обхвата на МСП, времето и въздействието.

Проектът на наредба се приема в изпълнение на разпоредбите на Закона за защита на конкуренцията. Предвиденият регистър не ограничава конкуренцията, а допринася за повишаване на прозрачността и проследимостта по веригата за доставки, без да възпрепятства пускането на пазара на продукти, които отговарят на приложимите изисквания за безопасност. Не се очаква препоръчителният вариант да създаде или увеличи бариери за навлизане на пазара, нито да окаже неблагоприятно въздействие върху конкуренцията, пазарната структура или възможностите на МСП за достъп до пазара. Вариантът не влияе върху достъпа до финансиране и инвестиционния цикъл на предприятията. Не се предвиждат нови административни режими и такси, както и допълнителни разходи за изпълнение на икономически, социални и екологични изисквания. Не се очаква прилагането на варианта да доведе до създаване или закриване на предприятия. Подробният анализ на административното регулиране е представен в т. 6.2 от ЧПОВ. Информацията за регистъра ще се подава по електронен път чрез отдалечен достъп въз основа на данни, които по правило вече се съдържат в документацията на бизнес операторите. Административната тежест за МСП е посочена в т. 6.1. и е свързана с допълнително ангажиране на персонал. В дългосрочен план се прогнозира цялостно намаляване на административния натиск по веригата за доставки. Не се установява необходимост от определяне на алтернативни варианти или допълнителни мерки за намаляване на въздействието върху МСП.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

По Проблем 1 основните потенциални рискове са:

- непълно или формално подаване на данни в регистъра;
- пропуски в техническа надеждност и сигурност на регистъра;
- недостатъчна защита на личните данни, търговската тайна и другата чувствителната информация;
- недостатъчно прецизно въведени в регистъра справки за доказателствен материал при съмнения за нелоялна практика;
- допълнително прецизиране на техническото задание за изработване на регистъра във връзка с включването в него на възможности за автоматизирано събиране, обработване, съпоставяне и анализ на данни, във връзка и с Регламент (ЕС) 2024/1689 относно изкуствения интелект, с нормативните изисквания за допълнителна административна проверка на информацията от регистъра.

По проблем 2:

- недостатъчно ефективна координация между институциите;
- недостатъчно административен капацитет за икономически, секторни и други анализи от компетентните органи въз основа на данните от регистъра;
- недостатъчно използвани от регистъра доказателствен данни при съмнения за нелоялна практика;
- допускане използването на информация за дейности, несъвместими с проекта на наредба.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

……..

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

В съответствие с императивните изисквания на чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове, проектът на нормативния акт, ведно с мотивите и настоящата оценка, ще бъде публикуван за провеждане на обществени консултации. Пакетът от документи ще бъде достъпен на интернет страницата на Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията и на Портала за обществени консултации (strategy.bg) за законоустановения минимален срок от 30 дни. Целта е осигуряване на пълна прозрачност и възможност за получаване на предложения и становища от всички заинтересовани страни.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

○ Да

◉ Не

Приемането на нормативния ако произтича от националното законодателство – ЗЗК.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).
1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да
◉ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Проект на Наредба и проект на ПМС

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

- Материали по проекта на ЗИД на ЗЗК от Народното събрание: https://www.parliament.bg/bg/bills/ID/167003
- КЗК: https://reg.cpc.bg/Decision.aspx?DecID=300072394 https://www.cpc.bg/media/0212/MA_021225.pdf https://www.cpc.bg/news-456?returnUrl=year%3D2025
- ДКСБТ: Годишен бюлетин за 2025 г.: https://www.dksbt.bg
- НСИ: Инфлация и индекси на потребителските цени – юни 2026 г.: https://www.nsi.bg/press-release/inflaciya-i-indeksi-na-potrebitelskite-ceni-9081

- Портал за обществени консултации – материали по проект на Наредба за централния регистър за проследимост на храните (неприета) от МЗХ: https://www.strategy.bg/bg/public-consultations/7451

- Портал за обществени консултации – Ръководство за извършване на предварителна оценка на въздействието: https://www.strategy.bg/files/pc/ia_guidelines_public_consultation.pdf
- Правни информационни системи

……

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Желяз Енев, директор на дирекция „Икономическа политика“

X _____